

Zpravodaj SRAMKOVYSOBOTKY

L e d e n 1 9 6 5

Roč III. - čís. 1.

Josef Kozák

N o v o r o č n í

Proměňme sliby v činy. Co práce čeká nás,
aby na celém světě nastal už lepší čas.
Pro šťastná jara dětí, pro jitra modravá,
pro matky, jejichž život v klidu ať dozrává
pro mír celému světu. S tím cílem
jděme vpřed...
Ať půlnoc novoroční
je počátkem těch let!

N a p r a h u r o k u 1 9 6 5 . . .

Již několik dní píšeme letopočet 1965. Číslice označující nový rok zároveň připomínají, že naše vlast vstupuje do dvacátého roku od osvobození. Těchto dvacet let znamenalo podstatnou změnu ve vývoji země i v životě lidí. Podstatné změny je vidět ve všech částech naší vlasti, změnilo se i naše město.

Ukažme si to na několika příkladech. Vidíme třeba, že v současné době se podílí na práci aktivu MNV a tím i na řízení města kolem 200 občanů: poslanců, členů komisí, aktivistů, členů občanských výborů aj. Mnoho dalších je zapojeno a aktivně pracuje v dobrovolných organizacích a složkách ve městě: MJ ČSPO, ČsČK, Svazarmu, ČSM, SPB, SČSP, Baráčníků, divadelních ochotníků atd. Tam všude se rozvíjejí schopnosti občanů, zájem o veřejnou práci a láska k vlasti.

O výši uvědomění občanů svědčí i výsledky plnění plánu práce v místních provozech a JZD i mnohé výsledky úpravy města.

Za těch dvacet let nám vyrostla nová Nádražní ulice s krásnou úpravou parkového prostranství, byly vydlážděny některé ulice a upraveno náměstí, zbudovány dva velké obytné domy, vyrostla řada nových rodinných domků, které nyní tvoří novou ulici Zahradní, bylo vybudováno koupaliště a jeviště pro divadlo, modernizována budova školy a museum, postavena školní dílna, zřízen městský rozhlas atd.

Na těchto základech ochoty a pracovního snažení může náš MNV plánovat na prahu letošního významného roku další výhled úpravy a zkrášlení města. Některé z akcí, které občané navrhnou na veřejných zasedáních MNV pro zlepšení kulturního života, bydlení, vzhledu ap., jsou však vázány na celkové hospodaření státními prostředky. Sem patří dobudování Zahradní ulice, generální oprava veřejného osvětlení, sanace některých budov ve městě /např. havarijní případ staré radnice na náměstí včetně opravy věže a hodin/. Toto a ještě mnoho problémů komunikačních a jiných požaduje MNV na základě připomínek občanů u vyšších orgánů, které je ovšem mohou zařadit do plánu jen s ohledem na své fi-

nanční možnosti a výrobní kapacitu podniků.

Na druhé straně jsou zde i možnosti úpravy města svépomocí občanů bez značných finančních nákladů a nároků na odborné práce. Sem patří příprava hřiště pro kopanou tak, aby již letošního roku mohl sloužit svému účelu, dále úprava prostranství u nových obytných domů a kolem nových staveb při ZDS a konečně vyčištění a vyzdobení města při jar-ním úklidu tak, aby oslavy 20. výročí osvobození probíhaly ve skuteč-ně krásném prostředí.

Ani po stránce kulturních a osvětových akcí nechce Sobotka letos zůstat za úspěšnou bilancí posledních let, spíše naopak. Budou zde o-pět lidové akademie pro zemědělce, pro rodiče dětí zdejší školy i pro ostatní občany. Dále besedy s účastníky partyzánských bojů, výstavka dokumentů o událostech před dvaceti léty aj. V tělovýchově se zaměří pozornost na přípravu a zdárný průběh III. spartakiády. A vyvrcholením oslav osvobození v našem městě bude již IX. Šrámkova Sobotka - každo-roční akce, která má v kulturním životě celé naší republiky své místo. I v těchto akcích žádáme všechny občany o aktivní pomoc nebo alespoň účast při nich.

Stává se ještě někdy, že někteří z občanů stojí stranou veřejného života a společného budování, někdy dokonce i s úsměškem kritického vyčkávání, jak snažení ostatních dopadne. Věříme, že letos i tito ob-čané budou strženi příkladem ostatních a že i oni svůj vztah k městu vyjádří ne řečmi, ale prací.

Osvobození naší vlasti a oslavy 20. výročí této historické událos-ti nám předznamenávají rok 1965. Mnoho zdaru a úspěchů v něm!

M-c

IX . Š r á m k o v a S o b o t k a

10.červenec - 17.červenec 1965

K U L T U R A Ř E Č N I C K É H O P R O J E V U

Seminář o řečnictví pro veřejné pracovníky, učitele, obhájce a všech-ny, kdo vystupují a mluví na veřejnosti. Přednášejí universitní pro-fesoři, umělci a spisovatelé. Výstavy, kulturní pořady, výlety, tra-diční poetické odpoledne na soboteckých prostranstvích,

Témata přednášek: Řečnictví v minulosti a přítomnosti

Příprava a stavba řeči

Technika mluveného projevu

Hlasová hygiena

Gramatika pro řečníky

Řečnický mítink účastníků semináře

Předběžné přihlášky k účasti na MNV v Sobotce. Ubytování, stravování a semináře přibližně 250.-Kčs.

Náš Zpravodaj tímto otevírá tribunu IX.Šrámkovy Sobotky. Rádi zodpo-víme všechny dotazy a vděčně přijmeme připomínky.

K a r e l Č A P E K a F r á ň a Š R Á M E K

Oba mají v lednu výročí narození: Šrámkovi by 19.ledna bylo 88 let a Čapkovi 9.ledna 75 let. Oba spisovatele pojilo upřímné přátelství. Snad právě rozdíl povah a životního stylu je vzájemně přitahoval: vše-stranně činný a společensky založený Čapek lnul ke Šrámkovi, milenci samoty - a plachý, do sebe uzavřený Šrámek choval obdiv k Čapkovu ši-rokému rpzhledu, obsáhlým znalostem a nevyčerpatelné aktivitě. Od vzá-jemné úcty přešli brzo k citovému vztahu a přátelství, zejména když se ukázalo, že je spojuje láska k přírodě a k člověku. Úspěchy jednoho

byly i radostí druhého, bolesti a smutky sdílel jeden s druhým. Karel Čapek těžce nesl studené referáty o Šrámkových knihách a trápilo ho literární odmlčení Šrámkovo. Šrámek trpěl surovými útoky na Čapka a o vánocích 1938 zasadila Čapkovy smrt Šrámkovi nikdy nezacelenou ránu.

Čapek se sešel poprvé se Šrámkem někdy v roce 1920 a od té doby se scházeli častěji. Čapek za Šrámkem přijel i do Sobotky, a to v roce 1925, 1931 a 1933. A právě v Sobotce došlo k jejich sbratření: od sobotecké schůzky v srpnu 1931 si tykali, což - jak vzpomínal Šrámek - "bylo zpečetěno hubičkami".

(Saliverna jide v 2. fol. červenec 1937. J. J. M. S. H. H. 2/1937)
O přichylnosti K. Čapka k Šrámkovi je mnoho svědectví. Nejvýraznější kresba Šrámkovy hlavy je od Čapka, Čapek kresbou zachytil Šrámka v jeho typickém postoji při zkoušce na Ostrov veliké lásky ve Vinohradském divadle v lednu 1926; od Čapka je i známá fotografie Fráni Šrámka na dvoře Píckovy domu v Sobotce z r. 1931. I nejživější literární portrét osobnosti Šrámkovy máme z pera Čapka: k Šrámkovým padesátinám napsal do Lidových novin entrefilet "Padesátník", do Knížky o Šrámkovi přispěl jako jeden z prvních a nejochotnějších ("vždyt kdo by neměl Šrámka rád?") vtipným a pronikavým článkem Šrámek padesátník; k Šrámkovým šedesátinám napsal rozhlasovou causerii, která vyšla jako soukromý tisk, věnovaný účastníkům slavnostního představení Měsíce nad řekou ve Stavovském divadle 20. ledna 1937. Šrámka v soboteckém prostředí s vřelou sympatií a s nenapodobitelným humorem zachytil ve dvou fejetonech "Kousek země" /1925/ a "Básníkova Sobotka" /1937/, které vyšly později v knížce Obrázky z domova.

Čapek také dokonale vystihl základ Šrámkova dramatického výrazu ve studii "Dramatikův stud", jejíž rukopis je v Archivu Fráni Šrámka. A když vyšlo 2. vydání Pasti r. 1933, Čapka pohoršilo, jak se o ní psalo nepěkně a nepozorně, a rytířsky vytáhl do boje na obranu Šrámkova románu, ale i na obranu opravdové, vážné kritiky. V sérii článků "Past Šrámkova a past kritiků" /1933/ napadl literární kritiky tím, že ukázal, jak si ve svých rozborech a hodnocení Pasti nesmyslně odporují. Tam čteme slova, která nepozbyla platnosti: "Nebude skutečné kritiky, pokud bude kritická byrokracie předpisovat básníkům jiný vnitřní zákon, jiné duševní ustrojení nežli jejich vlastní... Buď je kritika jen a jen subjektivní, v kterémžto případě nemá valné ceny. Nebo je úsilím o poznání, o objektivní analýsu, o platné znalectví, ale pak nesmí tonout v takové nejistotě a libovůli..."

Čapkův upřímný vztah ke Šrámkovi dokládá i řada Čapkových knih se srdečnými dedikacemi Šrámkovi a četná korespondence.

Připomínáme-li si přátelství Karla Čapka a Fráni Šrámka, věnujeme tím skromnou vzpomínku Karlu Čapkovu při 75. výročí jeho narození.

V.H.

Iva večery s Karlem Čapkem v Sobotce před 40 lety.

Ve dnech 18., 19. a 20. července 1925 byl K. Čapek poprvé v Sobotce návštěvou u Fráni Šrámka. Bydlel tehdy v hotelu Beseda a tam se také po večeri sešel se Šrámkem a jeho některými soboteckými přáteli. Bylo ctí sedět u jednoho stolu se slavným autorem RUR, Ze života hmyzu, Továrny na absolutno, Věci Makropulos, Italských listů, Krakatitu, Anglických listů atd. Když Čapek s bodrou srdečností přijal mladé Šrámkovy společníky, počáteční ostych se rozplýval a roztál docela, když se Čapek rozhovořil. Mluvil o svých dojmech z Anglie, trefně charakterizoval některé české spisovatele, zabrousil do archeologie, botaniky, do výtvarného umění - a budilo úžas, co všechno Čapek zná a jak o všem dovede jasně a s překvapující pointou vypravovat. Když poznal, že v jeho společnosti jsou horliví divadelní ochotníci, načal celý seriál veselých příhod z divadelního zákulisí, které tak dobře znal jako

dramatik i dramaturg. Mezi jiným vypravoval s notnou dávkou humoru, jak byl pozván do rodných Malých Svatonovic na představení Loupežníka, kterého uváděl tamější divadelní ochotnický spolek nescucí Čapkovo jméno. Čapek přišel na představení pozdě a pokoušel se vniknout do ztemnělého sálu. A tu se naň obořil hasič, střežící vchod: "Mládenče, kde máš lístek?" Když se jím ubohý autor nemohl prokázat, byl vykázán slovy: "Tak marš ven!" Tehdy teprve kdosi zakročil u bdělého strážce a Čapek mohl zhlédnout aspon část své hry. Po představení byl prý požádán, aby na svou zvětšenou fotografii napsal jmenování ochotnickému spolku. Čapek tedy navrhl stručnou dedikaci: "Karlů Čapkovi" - Karel Čapek.

Následující večer se u Čapkova stolu v Besedě sesedla početná skupina mladých lidí, aby zblízka poznali našeho světového autora. Nevyčerpatelný Čapek vyprávěl anekdoty a rozesmával různými aforismy. Nálada byla čím dál srdečnější a veselejší. Začalo se zpívat. Čapek se přidal a dokonce obohatil sobotecký repertoár vojenskou písničkou:

Až já budu mrtvola,
pánbůh si mě zavolá:
Co seš, chlape, za vola,
že je z tebe mrtvola.

Když se shledalo, že K. Čapek je náravně veselý pán a že má smysl pro humor, dostal kdosi nápad: vpašoval do Čapkovy postele velikou dětskou pannu hoteliérovou dcerky. Ráno si Čapek stěžoval, že se špatně vyspal, že byl nucen ležet bez hnutí a jen na krajíčku postele, aby snad panně neublížil. Náladu mu však toto noční "dobrodružství" nezkažilo, naopak slíbil, že přijede zase. A svému slovu dostal. -n

A ž p ř e s t a n e š s e p t á t . . .

K nedožitým šedesátinám Františka Žofky.

V předvečer letošních 88. narozenin nár. umělce Fráni Šrámka bylo by staršímu právníku ministerstva financí Františku Žofkovi teprve šedesát let. Nedožil se jich, bohužel, tento básníkův přítel, urna s jeho popelem odpočívá na soboteckém hřbitově již na desátý rok. Jeho památka však nevybledla. Tyto řádky chtějí být přátelskou vzpomínkou.

František Žofka patřil k nejvěrnějším členům Šrámkovy sobotecké družiny. Spojovalo je sobotecké rodáctví spolu se snahami o záchranu a zvelebení místních památek, sdružovala je práce ve Sdružení studujících soboteckých, v rodáckém Kruhu a později v krajanském kroužku Mladá Sobotka. Šrámkovské divadlo bylo v letech 1921 - 1938 jejich vášní a nadšením. Šrámek je režíroval a Žofka v něm vystupoval nejčastěji v roli inspicienta a bedlivého rekvizitáře. Připoutávala je k sobě také krása rodného kraje, Roubenka, Plakánek, Kost, Trosky i Pleskoty by toho mohly navyprávět. Sbližovala je i láska k lidové písni. Jak se potěšil František Žofka, když přinesl do prázdninového sezení novou a přátelé ji přijali s nadšením. Šrámkovské To naše stavení, jež rád zpíval i František, přicházelo na pořad až když se sbor plně rozezpíval. A Žofkova Mám zlaté vlásky nám musela znít pianissimo. Všichni se hlásili k radostnému praporu mládí, jež jim tenkrát znělo stříbrným větrem.

František Žofka byl mužem naprosté Šrámkovy důvěry. V Praze jej navštěvoval týden co týden na smíchovském Černém vrchu. Nosil mu sobotecké novinky a vzkazy básníkůvých přátel ze Sobotcka i odjinud, po návratu z dovolené, již si rád prodloužil do září, z kosteckých a žehrovských lesů vřes, který měl básník tak rád, Šrámkovy knížky k podpisu a dětské památničky k veršovaným zápisům básníkovým. Když za války Šrámek vážně onemocněl, pečoval Žofka starostlivě o to, aby na

jeho jídelníčku nechybělo nic, co by mu mohlo vrátit podlomené zdraví. Za okupace, kdy byla obava z nepřátelských náletů, svěřil mu Šrámek 7 rukopisů /3 práce prozaické a 4 dramatické/, aby je předal do bezpečné úschovy na městském úřadě v Sobotce. Stalo se tak 13. září 1941. - A když jsme urnu s básníkovým popelem ukládali na prahu léta roku 1952 do lůna země soboteckého hřbitova, byl svěřen tento čestný úkol také jemu.

A ještě jednou se objevila pohromadě jména těchto dvou soboteckých přátel. Sloka Šrámkovy básně Uprostřed cesty uváděla smuteční oznámení o úmrtí Františka Žofky. 28. listopadu tohoto roku tomu bude již deset let, co jsme četli jeho jméno v černém rámečku.

Ani závěj tolika let nám však nezastře vzpomínku na něho . . .

-fb-

S * T M P

Soutěž tvořivosti mládeže a pracujících prodělává krizi. Píše se o tom a pociťují to všichni, kdo ji organizují. Lidem zbývá málo času na jejich osobní záliby, málo se scházejí v kolektivech, aby zpívali, tančili, recitovali a pokoušeli se výtvarně tvořit. A přece. Najde-li se dobrý umělecký vedoucí a dobrý organizátor, dovede kolem sebe sdružit dost zájemců o kterýkoliv obor lidové tvořivosti. Ani jičínský okres není bez nich.

Sobotka ve spojení s Libošovicemi a Mladějovem je jedním z čilých středisek STMP, jejichž činnost stojí za zmínku. Tak s. Přemysl Bureš z MNV organizuje výstavku fotografií a filmařů amatérů. Na sobotecké škole se připravuje soutěž ve všech tradičních oborech dětské tvořivosti, cvičí i děti v Mladějově a Libošovicích. V Markvarticích s. Blanka Švábová chystá se svými žáky pásmo ze svých veršů, tištěných již v dětských časopisech. V mladějovské zemědělské škole fotografují a připravují estrádu. O recitačním studiu Šrámkova domu jsme již napsali mnoho. Vedle pilné práce na vystoupení o tradičním lednovém šrámkovském odpolední se konají přípravy k soutěži mladších čle-

nů studia v dětské části STMP. Ti starší studují náročný kolektivní pořad. - Pozadu nezůstávají ani závody. Ženy z n.p. Izol. provozovna Sobotka otevřou k MDŽ malou výstavku prací svých dovedných rukou. Doufáme, že ani Fruta, kde je tolik mladých pracovníků, nezůstane v STMP bez příspěvku.

Středem pozornosti lidové tvořivosti v okrese Jičín se stane Sobotka 6. března. Toho dne se u nás bude konat okresní kolo v uměleckém přednesu jednotlivců i souborů a večer k MDŽ slavnostní přehlídka vítězů. Ptali jsme se, proč právě v Sobotce. Je prý tu tradiční zájem o poesii a návštěva o recitačních večerech nesrovnatelně větší než v jiných místech. Šrámkova Sobotka tedy přinesla ovoce. M.H.

O b c e , d o m y , l i d é . . .

V roce 1964 byly zveřejněny výsledky sčítání lidí, domů a bytů z r. 1961. Jsou to zajímavá čísla a abychom ještě zvýšili jejich zajímavost, mohou si je čtenáři porovnat se stavem v roce 1921 a 1843. Údaje čerpáme z následujících knih:

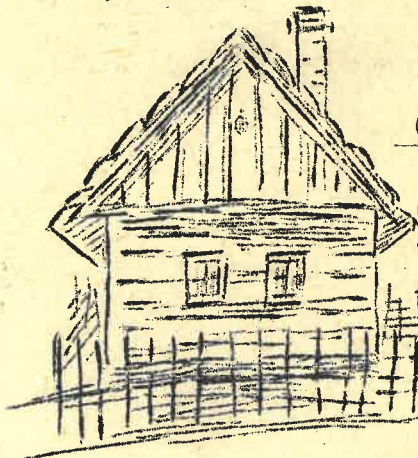
Fr. Palacký: Popis království českého, Praha 1848

Statistický lexikon obcí v Čechách, Praha 1924

Středočeský kraj v číslech, Praha 1964

Východočeský kraj v číslech, Praha 1964

Škoda, že poslední publikace neuvádí počet domů.

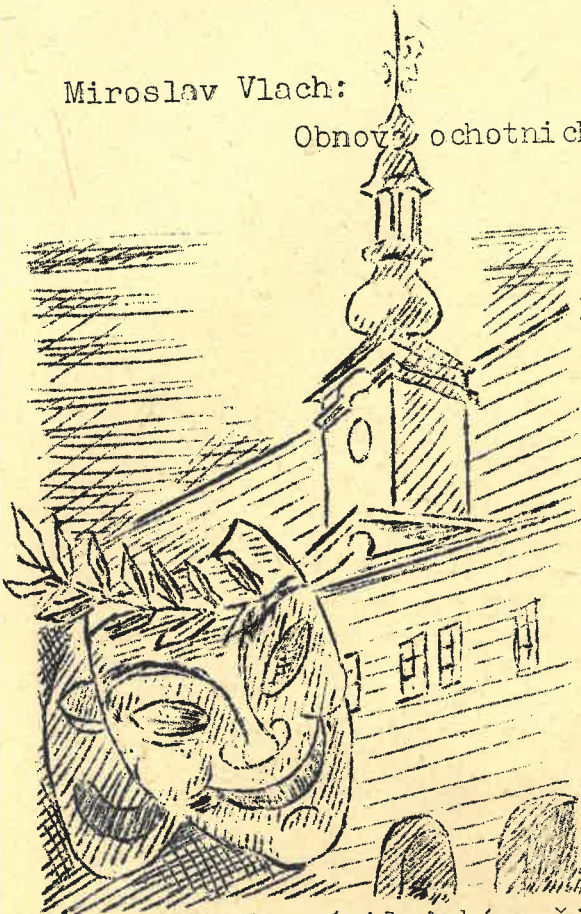

O b e c	1842		1921		1961	
Čálovice	14	97	17	92		71
Dobšice, Meziluží	41	305	59	277		180
Drštěkryje, Betlém, Všeliby	46	375	53	237		133
Hubojedy	30	190	34	147		83
Kdanice, Trnít	31	210	37	225		131
Lavice, Zajakury	41	300	46	189		138
Libošovice	57	409	75	339		275
Malechovice	17	115	23	118		79
Markvartice, Mrkvojedy, Spařence	97	703	115	589		338
Mladějov, Bacov, Loveč, Pařízek, Skaříšov	86	514	107	549		445
Ohařice	33	207	49	212		130
Osek	39	276	62	333		234
Nepřívěc	21	166	28	146		
Stéblovce	17	127	31	148		193
Plhov	44	261	51	223		142
Podkost	43	263	44	219		121
Příchvoj - Netolice	60	404	73	308		203
Rakov, Leština	45	261	54	281		131
Roven, Kozlov	41	259	65	312		209
Rytířova Lhota, Malá Lhota	54	435	61	301		178
Semšina	51	321	53	251		160
Skušina	33	232	43	203		104
Sobotka	330	2344	387	2338		1947
Spyšová	26	189	30	153		96
Stankova Lhota	17	111	20	109		99
Střeleč	22	156	37	168		114
Vesec	19	174	22	119		63
Záností, Blata	27	191	58	264		172
Bechov, Svobodín	37	293	52	245	61	214
Dlouhá Lhota	64	436	90	436	91	327
Dobšín	30	197	42	192	77	258
Dolní Bousov	295	1756	346	2009	428	1782
Domousnice	64	689	82	478	87	363
Horní Bousov, Ošřovice, Střehom	74	662	96	591	93	324
Obrubce	69	548	94	460	80	339
Obruby	47	410	81	369	85	309
Petkovy - Čížovky	47	327	55	290	80	309
Přepeře	54	382	69	334	58	199
Rabakov	17	108	21	111	24	85
Rohatsko	30	225	57	262	57	206
Řitovice, Skyšine	54	319	60	321	58	181
Veselice	34	289	56	275	49	167
Vlčí Pole	36	275	49	254	53	267

/Pozn. Pod každým letpočtem první sloupec počet domů, druhý sloupec počet obyvatel/.

Miroslav Vlach:

Obnova ochotnického divadla v Sobotce v roce 1857

V dobách porevolučních, v letech 1849 a 1850, rozkvetl v Sobotce přičiněním hlavně a zásluhou kaplana Damiána Šimůnka, bohatý ochotnický divadelní život. V době prázdnin se hrálo každý týden a někdy ještě častěji. Pohříchu brzy bylo jinak. Divadelní zákon, vyhlášený 25. listopadu 1850, třebaže hraní ochotnického divadla neznemožňoval, přece jen byl instrumentem zpátečnickým, který kulturní život, zvláště ve městech malých, dusil. Daleko hůře tu však působila reakce politická, která byla označována jménem tehdejšího předsedy vládního kabinetu Alexandra Bacha jako reakce bachovská. Než ani ona už kulturní život český zcela potlačit nedovedla. Nebylo mnoho českých měst, kde se ani za nejtuzší reakce ochotnické divadlo nepřestalo hrát, ale byla; leč Sobotka mezi nimi scházela.

Všecky násilnické režimy dříve či později se dostávají do krizí a nakonec se přežívají. Tak bylo i s četnickým a policajtským režimem bachovským. Počet českých měst, kde se obnovuje ochotnické divadlo, od poloviny padesátých let roste; povzbudivě tu působily - kromě českých představení na pražském divadle Stavovském a v letní aréně - české divadelní společnosti kočovné, zprvu Prokopova a potom obě počestěné společnosti německé, nejdřív Kullasova a po ní zvláště Zöllnerova. Avšak teprve od roku 1860 zjišťujeme ve starých literárních časopisech úplnou renesanci ochotnického divadla českého.

V Sobotce nečekali až na Bachův pád. První vlastovkou obnoveného veřejného kulturního života u nás byla beseda, kterou uspořádala sobotecká mládež v létě 1856, jak o ní vypravuje Josef Ladislav Turnovský ve svých pamětech starého vlastence. O velikonočním pondělí příštího roku 1857 se u nás obnovila i ochotnická činnost, a to Klicperovou veselohrou Žižkův neč. Zprávu o tom přinesl jediný tehdejší literární časopis český Lumír, redigovaný F. B. Mikovcem, a to v č. 17 z 23. dubna 1857 v noticce ze Sobotky, otištěné v části Z Prahy a z venko-

va. Pro dějiny soboteckého ochotnického divadla je to zpráva nemalé důležitosti, neboť se z ní nad každou pochybnost dovídáme, kdy se hrálo, kde a co se hrálo, jakož i že se skutečně hrálo po odmlce sedmileté. Dále pak, že se hrálo "dostí zdařile", pro naši divadelní místnost bylo již živé označení "Městské divadlo", vím, v jakém stavu tehdy naše divadlo bylo, a konečně, že představení bylo uvedeno veršovaným prologem Františka Venceslava Jeřábka, třebaže jeho křestní jméno je tu uvedeno zkomolenými iniciálami. Tato konkrétní zpráva uvádí na správnou míru všechny údaje, které o kulturním životě v Sobotce, zvláště pak divadelním, v sedmiletí 1850 - 1856 vypravují jinak, počítajíc v to i záznam životopisce Jeřábkovy Jana Voborníka, který /snad podle rodinných sdělení/ vypravuje, že k obnově ochotnické činnosti u nás došlo už o prázdninách r. 1856 z iniciativy Jeřábkovy Tylovým Slepým mláďencem, kterého prý Jeřábek k tomu účelu vybral.

/pokrač./

1. VÝSTAVA FOTOAMATÉRŮ

Žádáme všechny amatéry fotografy a filmaře ze Sobotecka, aby zapůjčili své nejzdařilejší práce na výstavu, kterou chystáme v rámci STMP k letošnímu MDŽ.

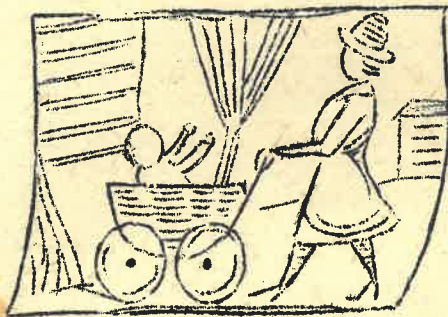
Přijímáme: snímky černobílé, minimální velikost 13x18 cm
snímky barevné
diapositivы
filmy 8 a 16 mm

U zapůjčených materiálů uveďte jméno a adresu autora a typ přístroje, kterým byl snímek pořízen. Práce zašlete na adresu "MNV Sobotka, okr. Jičín" a na obálce uveďte zkratku STMP. Případné dotazy zodpoví Přemysl Bureš, MNV Sobotka, telefon č. 2, 108.

Budeme Vám vděčni, upozorníte-li na tuto akci své známé a umožníte nám tak zajistit co největší účast.

Věříme, že naše výstava přispěje nejen k vzájemnému poznání, zpusobu a výsledků práce jednotlivých účastníků, ale i k jejich osobnímu seznámení a navázání spolupráce.

T e r m í n k zaslání materiálů je 15. února 1965.

Středisková komise STMP Sobotka

K u l t u r n í k a l e n d á ř

1. ledna 1895 zahájilo činnost Jeřábkovo družstvo, které bylo více než 50 let předním kulturním spolkem v Sobotce. Zvláště vynikala jeho aktivita ochotnická.
9. ledna 1890 se narodil Karel Čapek. O jeho vztahu k Sobotecku píšeme na jiném místě.
10. ledna 1950 zemřel Národní umělec Jaroslav Kvapil. Byl dobrým přítelem Fráni Šrámka a uváděl jeho hry na scénu Vinohradského divadla.
19. ledna 1850 zemřel sobotecký děkan František Matějovič Vetešník, přítel Josefa Jungmanna a Antonína Marka, přední buditel českého národa.
21. ledna 1725 se narodil znamenitý hudebník, bakovský učitel Jiří Ignác Linek. Krátkou dobu působil i v Sobotce, kde mnoho získal u výborného učitele a varhaníka Josefa Svobody. Podrobně o jeho životě psalo Bakovsko roč. l číslo 8. z prosince 1959.
22. ledna 1920 zemřel v Sobotce Antonín Vojtěch Sakař, dlouholetý zdejší řídicí učitel. Narodil se 23. dubna 1835. Působil jako aktivní člen snad všech tehdejších soboteckých spolků, zvláště Sokola, Budče, Včelařského spolku atd. Jeho vrcholným dílem jsou "Paměti Sobotky od jejího založení až po rok 1875", které vyšly v letech 1911-18.

L i t e r á r n í   z e   S o b o t e c k a

- Host do domu č.11/1964 uveřejňuje obšírnou recenzi Šrámkovy sbírky "Kozmolestněný ženami" z pera Jiřího Opelíka.
- Svoboda 3.12. oznamuje, že divadelní ochotníci z Bystřice u Benešova hrají Šrámkovo Létlo. Tento soubor přednesl také pásmo Šrámkových veršů na jednom Wolkerově Prostějově.
- Tentýž pražský list přináší 5.12. zprávu z Mladé Boleslavi, kde 1.12.prosince zazněly Šrámkovy verše v pásmu vánočních pastorel.
- Šrámkovy verše "Po sněhu půjdu čistém, bílém..." použily pro dokreslení vánoční nálady i Zemědělské noviny 24.12.a ústecký Frůboj 25.12.1964.
- Pochoden z 25.12.1964 otiskuje článek L.Rybišara " K břehům vánoční země", kde se autor zamýšlí nad prací Recitačního studia Šrámkova domu a nad jeho vystoupením "Vánoce s K.J.Erbenem".
- V Mladé frontě 3.12.1964 recensuje P.Kohn nové uvedení programu soboteckého rodáka Eduarda Pergnera Pejsánkové v pražském Luxoru.
- V časopise Bakovsko píše Alois Havel na pokračování o dějinách bakovské školy. Často zde najdeme zajímavosti o učitelích, kteří mají vztah k Sobotce (L.Žofková a j.).
- Žena a móda č.12/1964 uveřejňuje článek N.Melnikové-Papouškové " O novoročenkách, vizitkách a gratulacích ". Jako dokumentaci použila autorka i novoročenky Dr.Karla Samšínáka.
- Prosincový jičánský Předvoj píše v čísle 49 o výroční schůzi SVAŽ-ARMU v Sobotce (s fotografií), v čísle 51 o vystoupení a dalších plánech RSSD a v čísle 52 o splnění plánu výroby dalších závodů Sobotecka (Isol, Pískovna Střeleč, Sklárný Sobotka). V čísle 52 je i soudnička z projednávání pracovního úrazu v JZD Nástup.
- Časopis Čsl.spol.entomologické 1964 obsahuje na str.360-373 studii J.Duška a R.Rozkošného "Revize středoevropských druhů čeledi Stratiomyidae /diptera/ se zvl.zřetelem k fauně ČSSR." Je zde uveden i vlastní sběr autorů ze Sobotky /str.365 Geosargus cufrarius/

D o   s o b o t e c k é   k n í h o v n y

V nedávných dnech vyšla v berlínském nakladatelství Volk und Welt obsáhlá antologie české poezie XX.století s názvem: Die Glás-träne. Mezi ukázkami, které zaujmají 281 stran, najdeme na 11 stranách i Šrámkovy básně Písen, Přiletěli, adjutanti, Episoda, Svatba, Píšou mi psaní, Dívka, 30.srpen 1914, Šťastné vydechutí a Vřes. Přeložili je vynikající němečtí lyrikové Louis Fürberg, Franz Fühmann a Wilhelm Tkaczyk a starší osvědčení Šrámkovi tlumočníci Otto Pick a F.C.Weiskopf. Kritik antologie v Berliner Zeitung z 20.prosince 1964 si pochvaluje, že si vybrané básně zachovaly svou účinnost v německém přebásnění.

Šrámkovy básně i Halasova básně věnovaná Šrámkovi vyšly znovu v druhém vydání oblíbené české antologie " A co básník " /MF 1964/.

Citací ze Šrámkovy básně Ada, Minka, Marta začíná Marie Majerová svou poslední knížku " Dívky tepané ze stříbra " /Čs.spisovatel 1964/.

Šrámkovy verše - ovšem s ironickým zaměřením - se octly také v Havlově " Zahradní slavnosti " /Orbis 1964/.

V.H.

Čtenáři nám napsali.....

Povzbudil nás dopis Dr. Mojžíře O t r u b y, vědeckého pracovníka Ústavu pro českou literaturu ČSAV a autora znamenitých monografií o J.K.Tylovi a B.Němcové, znalce díla Václava Šolce i Fráni Šrámka. Dr.Otruba píše: "Velmi mě potěšilo, že Zpravodaj dostávám. Všechna čísla jsem zatím s velkým zájmem přečetl. K té první tetralogii upřímně gratuluji a přeji redakční radě - nu, hlavně aby tak říkajíc vydržela s dechem, to bývá nejtěžší, když se hned hned na začátku nasadí vysoký standart." V další části dopisu dr. Otruba podává pozoruhodný návrh na zkvalitnění literární sou-
těže Šrámkovy Sobotky.

S	C	B	A	T	E	C	K	A	V	Š	E	H	O	C	H	U	Ť
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

23.prosince 1964 vysílalo jičínské studio rozhlasu po drátě magnetofonovou nahrávku Erbenova Štědrého večera v nastudování Recitačního studia Šrámkova domu v Sobotce.

K uctění památky MUDr Josefa Pícka, bratrance Národního umělce Fráni Šrámka, věnovala paní Ema Sušáňková z Clomouce několik jeho rukopisů do Městského archivu v Sobotce.

Jeden kalendář na rok 1965, vydaný OT Kolín, je vyzdoben kyticemi nár.umělce Václava Špály. Rovněž kalendář Státní spořitelny použil ve své grafické úpravě motiv Humprechta, Trosek a Kostí.

Naše redakce obdržela hezké novoročenky od Dr.Aloise Kafky a Aloise Kafky ml.ze Sobotky, Dr.Karla Samší-
náka, akad.malíře Vladimíra Kopeckého, Miroslava Janovského, Památníku národního písemnictví a Národního musea v Praze, Václava Vokáče ze Zbiroha a jiných.

V Sobotce je v plném proudu plesová sezóna. Po Štěpánské a Silvestru, které pořádala TJ Slavoj, ji zahájili 9.ledna Myslivci. Další ples uspořádala 16.1. Obec Baráčníků a nyní se chystají 30.ledna Věneček tanečních hodin, 13.února Zdravotnický ples(ČSČK) a na závěr Požárnická merenda 27.února.

Marie Šechtlová, autorka uměleckých pohlednic ze Sobotky, které vyjdou v Orbisu na jaře, má v těchto dnech výstavu svých fotografických prací ve Varšavě. Bylo by velkým přínosem do programu letošní Šrámkovy Sobotky, kdyby se podařilo uspořádat výstavu fotografické žně, kterou M.Šechtlová sklídila za své nedávné cesty po SSSR a USA.

Dne 21.ledna 1965 byla v pražském Karolinu prohlášena kandidátkou biologických věd CSc Anna Šamšíňáková, vědecká pracovnice Biologického ústavu ČSAV.

Sobotečtí jubilanti: Počátkem ledna oslavil v Praze 70.marozeniny středoškolský profesor v.v. Gustav Baumhaier.Narodil se 2.1.1895 v Jablonci nad Nisou a působil v letech 1929 - 38 jako učitel v Sobotce, později v Železnici. Svými vlastivědnými a turisticko

propagačními články přispíval do různých sborníků a krajových časopisů. Sobotecku patří jeho práce Geografický a přírodní nástin Sobotecka, mapa okolí Sobotky v Českém ráji aj.

15.ledna se dožil osmdesátin Josef Kafka ze Sobotkyč.200.

Na 16.leden připadají 40.narozeniny akad.sochaře Václava Hlavatého, soboteckého rodáka a autora četných plastik /v Sobotce pomník Rudarmejců před hřbitovem, náhrobek Fráni Šrámka, plastika Sen na rodinném hrobě, Raisova deska aj/.

Téhož dne r.1920 se narodil Antonín Volf, obětavý veřejný pracovník a dlouholetý poslanec MNV v Sobotce (ve funkci předsedy MNV, předsedy školské a kulturní komise a nyní předsedy komise průmyslu).

18.ledna dovršil 60 let života Josef Honc, úředník různých peněžních ústavů a berní Obce Baráčníků v Sobotce.

23.ledna 1880 se narodila paní Marie Jindrová ze Sobotky čp.108 a o dva dny později oslavila také pětadesátiny paní Anna Bacovská, Sobotka 111.

Úmrtí: 6.prosince 1964 zemřel v Praze ve věku 76 let Václav J.Jirků, sobotecký rodák, divadelní ochotník v létech před I.svět.válkou a humprechtský kastelán v padesátých létech.

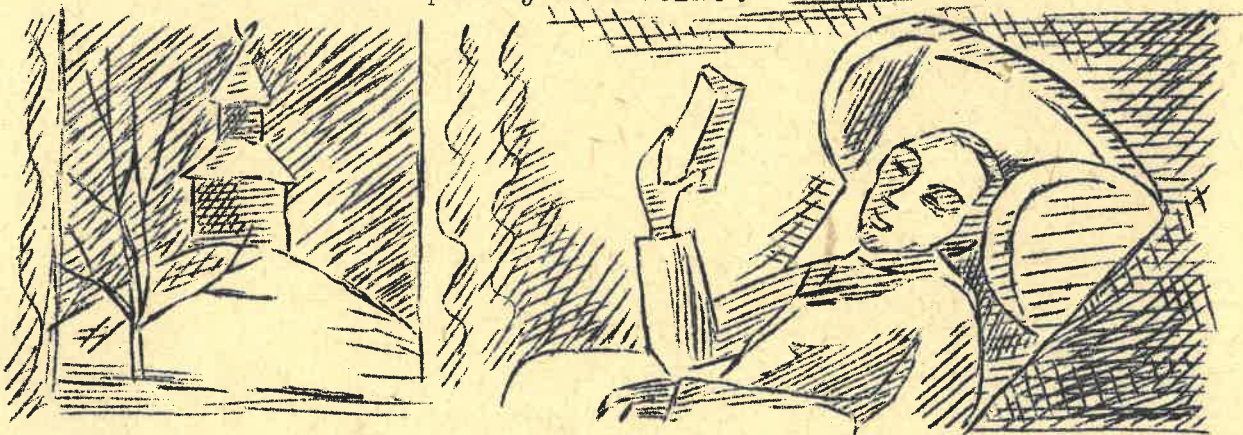
5.ledna 1965 zemřel v Jičíně Emil Bryxí ze Sobotky. Bylo mu 81 roků.

6.ledna zemřela Františka Sokolová ze Sobotky ve věku 83 let.

11.ledna zemřela mladička Věruška Srbová ze Střelče, bylo jí teprve 17 let.

Nezapoměli jste poslat dobrovolný příspěvek na vydávání Zpravodaje Šrámkovy Sobotky v roce 1965? Zasílejte na adresu: Osvětová beseda S o b o t k a - účel platby ZPRAVODAJ.

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky. Řídí redakční rada, grafická výzdoba Dr.Alois Kafka. Adresa: Zpravodaj ŠS, Osvětová beseda Sobotka. Rozmnožuje: Středočeské tiskárny závod Mladá Boleslav. Povoleno OSK ONV Jičín číslo N-64 - 51081.Uzávěrka tohoto čísla 18.1.1965.